

Rynkerose

Innholdsfortegnelse

Rynkerose

Publisert 29.10.2018 av Miljødirektoratet

Rynkerose (*Rosa rugosa*) er en fremmed plante som i mange områder fortrenger andre arter som lever naturlig på stedet. Rynkerosen er også blitt et problem for ferdsel, friluftsliv og badeliv. Det er nå laget en nasjonal handlingsplan mot rynkerose.

Rynkerose (*Rosa rugosa*) er en fremmed plante som kan fortrenge andre arter som lever naturlig på stedet. Rynkerosen er også blitt et problem for ferdsel, friluftsliv og badeliv. Foto: Kai Abel, Naturarkivet.no

Grønnfink hann som spiser nyper av den fremmede rosebusken rynkerose, som den dermed kan bidra til å spre. Foto: Bård Bredesen, Naturarkivet.no

Rynkerose (*Rosa rugosa*). Foto: Erling Fløistad, Bioforsk

Rynkerosekratt. Foto: Linda Dalen

TILSTAND

Rynkerose - en fremmed skadelig plante

Rynkerosen kommer opprinnelig fra Øst-Asia, og ble ført inn til Europa tidlig på 1800-tallet for å pryde hager og effektivt stabilisere sanddyner. I Norge har den også vært hyppig brukt i beplantninger langs vei og jernbane og i offentlige parker og anlegg. Rynkerosen har etter hvert spredt seg ut i naturlige omgivelser og klarer seg nå på egen hånd i ville plantesamfunn i store deler av Nord-Europa.

I løpet av knappe 50 år har rynkerosen spredt seg kraftig langs kysten av Sør- og Midt Norge. Den er i særlig rask spredning langs kysten fra svenskegrensa og til Nordland, ikke minst i kystnære verneområder.

Rynkerose er av Artsdatabanken plassert i høyeste risikoklasse; svært høy risiko. Arten utgjør dermed en trussel mot naturmangfoldet i Norge.

PÅVIRKNING

Tar over landskapet

På stedene hvor rynkerosen vokser, konkurrerer den med artene som naturlig lever der. Dette gjelder også sjeldne og truede plantearter. Rynkerosen trives spesielt godt på sanddyner, grusstrender og grasmark nær kysten.

Rynkerosen har god spredningsevne. Den er i stand til å bre seg utover store strandområder og dominere landskapet etter få år. Arten danner ofte store og ugjennomtrengelige kratt langs sand- og grusstrender, som ofte er viktige friluftsområder og badeplasser og som dessuten er viktige for fugler og andre dyr.

TILTAK

Handlingsplan mot rynkerose

Etter forskrift om fremmede organismer, som trådte i kraft 1.1.2016, er all import, planting og salg av rynkerose forbudt. Dette er et viktig grep for å hindre videre spredning av denne skadelige, fremmede arten.

I mange verneområder langs kysten har miljømyndighetene forsøkt å bekjempe rynkerose i en årrekke. Det har vist seg å være svært vanskelig og ressurskrevende å bli kvitt rynkerosen når den først har etablert seg. For å begrense utbredelsen av spredte forekomster av rynkerose, ble det i 2013 utarbeidet en nasjonal handlingsplan mot rynkerose. Handlingsplanen tar sikte på å forsterke og samordne pågående tiltak mot rynkerose. Målet er bl.a. å utrydde rynkerose i truede naturtyper i de nordligste fylkene, og utrydde arten eller kontrollere spredningen i utvalgte naturområder i de øvrige fylker.

Det er også viktig å kartlegge bestander for å vite hvor vi bør sette inn tiltak. Alle kan delta i denne dugnaden, og du kan enkelt varsle funn på artsobservasjoner.no.

Rynkerose

>

Rynkerose (*Rosa rugosa*) tilhører rosefamilien.

- Planten er en busk som kan bli to til tre meter. Den har blanke, grønne og rynkete blad og store, rynkete, mørkerøde og velduftende blomster.
- Den kan spre seg både ved hjelp av frø og jordstengler.
- Rynkerosen kommer opprinnelig fra Øst-Asia, og ble ført inn til Europa tidlig på 1800-tallet for å pryde hager og effektivt stabilisere sanddyner.

Fremmede arter

ä

Med fremmede arter menes arter, underarter og bestander av arter, som ved hjelp av mennesker har blitt introdusert utenfor det området de normalt lever i. Arter som finnes naturlig i enkelte deler av landet regnes også som fremmede arter, dersom de blir introdusert til deler av landet hvor den ikke finnes naturlig.